

3388 Uppr. Arne Kallgren
3 Vekemän

Bes. Olof Johansson

SK
Mör. Ind
Ravlanda o.m.
1929

Ola Johansson, Ravlunda.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Näcken.

Vid den bäck som rinner genom Ravlunda by har folk hört näcken spela, folket i byn har berättat. Då Bäjnta Jonsa hade sina tvillinga spöra sad hym oppe en nött o lo dom patta då va där nod utanför fynsteren vä bättjen o spila så ryselit grant så hym hade alldri hört så grant får men hym va försikti hym varkans tände ljus ella kalla på John får hym visste ad då kone de blöd sjuga. Bengta var hustru till hemmansegare John Lasson n:r 4 Ravlunda var född i början av adertonhundratalet och dog omkring 1878.

Även vid värka ån där den rinner genom skepparpsdalen i Ravlunda socken har folk här i orten hört näcken. Smeden Ola Sonesson har berättat för mig.

Ja jitj en gång ifrå Skibarup mitt på nöttan o når ja kom vä Davidas spång så va der nod o spila så faseled grant o ja ha allri prasis kunad dansad men då tytte ja ja skulle konad men ja vågte mi inte får ja visste ad hade

3388

ja bårjad så hade ja inte konad slutad igin udan ja hade fåd dansad te ja hade dytt.

I en skog hövande till no 15 Ravlunda bodde en torpare Johannes Petterson vanligen kallad Johannes ful han dog omkring 1888 och var då omkring 80 år gammal. Johannes ful såg ofta spöken och i synnerhet skaumannen och skausnuan visade sig för honom skaumannen så ud som en vanli stor kar skausnuan så ud som ett vanlitt fruntymmer når en såna framifrå men så en na på ryjjen så ligna hym ett drötittru (ett tråg av en urholkad träbit som användes då man rensade senap m.m.) de visa dom mäst imod uvär.

Om nötterna brugte de lijja på fulens laut och han hörde tit når de lar dom får når skaumannen hade vält si i kull så sa han å hå. Om hösten når fulen hade samlad i kobagaren (ekollon) och brajt te tårres på lauted te o fora grisen mä så konehan non nött få höra skaumannen o skausnuan dansa i agarenen så de flöe lauted i kring. Johan-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Skaumannen
skausnuan

3388

nes ful så osses en drage i en skau som kallas tjyckened
o hör te Kristinehov fulen kom gånes på en stie di var meed
toged om dan så kom der en stor räli drage flyanes o slo
ner ett stitje ifrå nom då vände fulen o gitj mod hym igin.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

- 1) Mamma lilla nu är tiden inne
för en flicka börja tänka på
med bekymmer uti håg och sinne
hur hon sig en fästemann skall få.
- 2) Märta lilla var ej anjelägen
den goda tiden är för dig ännu
ty dina systrar skola först gå vägen
och sedan blir för Märta att stå brud
- 3) Vem kan väl tvinga mig att vänta uppå mina systrars
bröllopsdag

jag är ju redan en fullvuxen jänta
håg och kunskap äger även jag.
Märta lilla är din fästman vacker
mamma lilla vacker som en dag
ljusblå byxor och en mörkblå jacka
bruna ögon milda anletsdrag.
Höger panna och en krokig näsa
och så en liten sockersöter munn
uti hans ögon kan man tydligt läsa
vad han tänker utav hjärtegrund.

Den första gången jag såg min gosse
såg jag honom gå der ner på bron
han liknade så visst en greve Posse
som i sommar låg här på lektion.

Han kom till mig han begärde dricka
språkade och gjorde sig bekant
han sade att jag var hans lilla flicka
tro mig mamma att jag talar sant.

3388

5

Det var en söndagsmorgon jag stod och klädde mig
jag skulle gå till kyrkan att träffa vännen min
jag skulle gå till kyrkan att träffa vännen min.

Men när jag kom till kyrkan
så fanns han inte där
då rann det mig i hågen
du har en annan kär.

Se jag har plockat rosor
och bladen har jag gömt
och alla vackra gossar
för din skull har jag glömt

Ock jag har plockat blommor
och jag har plockat bär
var skall man kärlek finna
der ingen kärlek är.

Den boken som du gav mig
med gulldkanterna ikring
den kan du få tillbaka
det gör slätt ingenting.

Den ringen som du gav mig
med namnet ditt och mitt
den kan du få tillbaka så är vi kvitt
om kvitt, den kan du få
tillbaka så är vi kvitt om kvitt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Hur ungdommen roadde sig i Ravlunda på första hälften av 18 hundra talet.

De flästa nöjes tillställningarne hade de i bondgårdarne och der dansades i kistehusen efter Mårten spilemans fiol ty Mårten var byspileman en lång tid på 18 hundratalet han dog mellan 1880 och 1890 och var då omkring 80 år gammal. Vid jultiden hade ungdommen sina julalega, på senvintern vetistegille, natten mellan den siste april o förste maj (valberattan) sjöngs maj och derpå följde valbergille, om midsommar sannhansgille då der dansades vid majstången och så någon gång på sommaren kränsagille. Det gille som krävde de största tillställningarne var nog vetistegillet det varade i 2 dagar och då fodrades mien mad o go mad o mied brännevin. Maten bestod av ludfisk (som blydas på stället der gillet skulle vara) risengröd o ägga kaga och även panntoflekaga som bakades av kokt riven potatis med mjöl och krydder.

Stavne led
Albo led
Ravlunda
av 1929

Anders Johansson
Bor i Ravlunda

Samlingen skedde vid middagstiden och så hålles måltid, derefter vidtog dansen som emellanåt avbröts för att intaga förfriskning som bestod av brännevin och ett stycke ägga eller pantoflekaga och dansen fortsatte ut på småtimmarna och så gick var till sitt för att dagen efter fortsätta på samma sätt.

Vid kransagillen användes många hästar ty de manliga deltagarna skulle rida de kallades kransa kara och de kvinnliga skulle åka de kallades kransa pier.

Samlingen skedde i en bondgård der kransapierna hade vars en krans med sig och der överlades vilken kransakar var och en skulle ha men karana fick inte veta av vem de skulle ha kransen av förr än de kommo till platsen der kransarne skulle påläggas. Så när allt var ordnat sattes stassen i gång med 2 fårreriare i spetsen så en vagn med byaspilemannen på, sen alla kransakarana rianes och så vagnar vad som behövdes för kransapierna. När så stassen kom lite ut från gården skulle fåreriarne vända tillbaka in på går-

den det kallades säga farväl och så rida förbi stassen och i spetsen igen men när de så närmade sig platsen der kransarne skulle påläggas redo fåreriarne i förväg dit och vände så om och mötte stassen och så omigen och före in på platsen och på samma sätt skulle det gå till på återfärden. När så kransapierna lagt krans på var sin kar bjöds brännevin och dansades en tid och sen foro de tillbaka där de gingo ut ifrån och så vidtog det egentliga gillet och varade för natten. Någon gång lade de kransarne på vid Kristinehov någon gång vid Kiviks ~~Es~~peröd och någon gång vid en gård inom socknen vid östersjön som kallades stranriaregåren (Strandridharegården).

Så var brukligt att kransakaren skulle ge sin kransapia marknasgana vid kiviksmarknad gåvan vanligen bestod av en nestug (schalett) och kransapian bruka sy en skjorta till sin kransakar.

3388

7

- 1) Jag blickar inn på en kyrkogård
der står en grav och en minnesvård
och innvid graven en flicka står
en blomsterkrans pryder hennes hår.
- 2) Vid graven syns hon med tårfull blick
en suck ifrån hennes hjärta gick
och invid graven hon dignat ner
och tyst en bön hon till himlen ber.
- 3) O. Hjalmar Hjalmar du skilts ifrån mig
ack kunde kunde jag träffa dig
ty ingen glädje jag finner mer
och snart ack snart jag dig återser.
- 4) Belyst av stjärnornas milda glans
din grav jag pryder med denna krans
den har jag burit uti mitt hår
till minne av våra ungdomsår.
- 5) I blommor alla som mig så ömt
och mina kval uti hjärtat gömt
i skolen mig mer ej gråta se
ej håller gå till min älskare.
- 6) Farväl ni fåglar till vilkas sång
jag lyssnat haver så mången gång
till västan vårvind jag suckar änn
jag suckar ännu farväl farväl.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Visa. 11

3388

- 7) Vid graven åter hon dignar ner
och flickan synes ej gråta mer
ty hon hon fick följa sin ömme vän
i himlen säkert hon funnit den.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
12

Sten
Nils
Rafnunda
1929

3388

Ola Johannsson.

1875. Petrus Melander
Barn av Ola Johansson

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Övernatur
lig ryttare

Det var en man, som hade varit i Stockholm hos kungen på rättegång. Han hade gått till Stockholm. När han gick hemåt, då kom det en man, som kom ridandes och frågade honom vad han skulle hän. Var har ni hemma, sade han till den som gick. Till Junke Bjir. Ja dit skall jag i kväll. Det ven i luften, Åhusas spir, när han såg den så kom hästen att snubbla över den. Där tappte han en guldsko. "Kom hit i morgon så hittar ni en guldsko", sade den ridande herremannen. Den andre gick hem på huset och lade sig, ty han förstod att han haft med troll att göra. Han fick nämligen inte tala om el. säga något om saken.

3388

Fölahamm.

Di ställde opp en fölahamm på stakar och så skulle den
havande krypa genom den, så var det lätt för dem att föda
barn.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

3388

Sjörå.

De gapade så stort, så de kunde sluka folk, när de
kom rusandes från sjön.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

3388

Anders Gumnesson skulle försöka ta Bäcka hästen. Det var en blå följa. De hade såna hästar, som den var.

Nere vid Torup sprang bäckahästen så det gnistrade omkring den.

Gumme Mattsson såg bäckahästen.

Pysslingarna var en sorts mindre folk, som levde i jordkulor. Troll var större än pysslingar.

Jag kommer ihåg i Thomsa källa. Måns Nelsson såg tidigt om morgonen pysslingar.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bäckahästen

16

Pysslingar.

3388

10

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Väva.

17

Anders Nils första kvinga. När det kom någon in till henne och det inte gick bra, att väva, så stannade hon och skulle röka väven med bloss, som var krut i.

När de hade svept räckan, så skulle de kasta svepepin-
nen till dörren. Till fortare kom räckan ner.

3388

Mjölka.

När de hade mjölkat en ko, så spottade hon vid kon, när
hon mjölkade den. De fick inte tvätta händerna i rinnande
vatten sedan de hade mjölkat.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

3388

Brydegille.

Vi hade brydegille för 10 år sen.

Di hade två häckar, lade hören över. Så hade de eld under och så skulle de vända hören och torka över den. Karlarna skulle ta det tungaste. Tio par var det nästan alltid vid brydegille. Vid brydegillena hade man spel och dans. Hören skulle bredas, och ligga i lä, så att skären lossnade.

Så hör. När de skulle så hör: Då skulle de tvätta sig och göra sig fina. Och så skulle kvingan baka äggakaka eller också skulle hon ge mannen, som skulle så, förlorade ägg och stekt fläsk innan han gick ut att så. Då skulle det inte växa ogräs bland hören, den skulle bli ren.

De hade vissa bitar, som de sådde hören i, det skulle vara bra jord.

Hören skulle bres ut på en äng, så blev linen bäst. Den skulle repas innan den breddes ut. Fröen medicin till

Skane

Alfred

Raffan

1929

Myrskottet

Per Olof Johansson

19/10/2012

3388

9

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

djuren.

När de vippat om "röven" så skulle de skynda sig att
dra vippepinnen undan, tills fortare blev räckan färdig.

20

3388

Brydegille.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Vid brydegillena skulle de alltid ha lutfisk, bovete-gröt. När de skulle gå till brydestugan packade de ner i en spånkorg stora svarta brödsivor med ost till var och en, som bröt.

Kl. 1 samlades de.

En person ville helst inte bryta mer än ett tjog, men någon kunde bryta halvtannat.

To-morran, en gammal kvinna som torkade hören kvällen och natten före. Sen kl. 1 nästa dag kom de, som bröto.

Särskilda lekar vid brydegille hade man inte. Julalekarna användes då.

3388

13

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gårdarnas
läge.

22

Gårdarna i Ravlunda låg vid Torup i en bunke och gick ända upp till Torups gamla trädgård. Fem gårdar vid den ena sidan av vägen och tre vid den andra sidan av vägen. Åt Vitemölle. Så låg där en stor källa mitt i byn med stora stenar omkring. Dit drev de hästar till vanns.

Det var för 78 år sen.

På ena sidan i trädgården: Sven Olsson nr 1, Ola Jönsson nr 2, Anders Olsson nr 3, Anders Olsson nr 4, Dahlberg nr 5.

På andra sidan:

Per Olsson; Håkan Andersson; Lars Andersson.

Drängarna hade roligt vid källan om kvällarna; isynnerhet lördags- och söndagskvällar. De hade roligt och övade sig i att hoppa från den ena sidan av vägen rakt ned i källan med det ena benet och det andra på kanten av muren, så fort att de inte fick vatten i träskon.

3388

14

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—•—

"Ungdomen har inte ett öre nu för tiden, när Mikaëli kommer, de ha slösat opp alltihop. Förr sparade de vad de hade till Mikaëli".

23

Kinne
alla ha
Raflanda

3388

Ala Johansson 15
Raflanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Staffansritten. Drängarna blev så fulla, så att de buro
sig illa åt med hästarna. Det var väl därför Staffansrit-
ten blev avskaffad, därför att de finge inga hästar att
låna till sist.

24

3388

16

Rita kors.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

Tyko här uppe i skogen ritade alltid ett kors vid tröskeln när det varit någon och besökt honom och han hade gått, det var för att han inte skulle nom. Så trodde han alltid att de ville trolla honom.

Bäckahästen kunde visa sig på många vis. Någon av tjänarna kom och sade att alla Strömbäcks svin var ute i sfären.

"Ola Persson, mannen min, tog en käpp med sig och skulle köra bort dem. Men när han kom dit så såg han inte mer än en galtväring (dvärgsvin) och den hade rotat sig ner så djupt, så han såg inte mer än själva ännen (ändan). Men när han då kom fram så försvann han och det var säkert Bäckahästen".

Detta berättade Ingar, Ola Perssons kvinna på nr 20. Hon dog troligen 1881.

De brukade tröska ote (otta). Mellan Vitaby och Eljaröd på vägen. En man skulle gå till Komma för att tröska. På vägen gick en häst och mannen satte sig opp och red. Det bar iväg fortare än vanligt. Han hade plejlen på armen och stickorna stod rakt ut. Då sade mannen: "Jösses, hor detta de går", och när han nämnde Jesu namn, blev han fri från hästen.

3388

Anders Bengtsson, Vitebro S:t Olof

fick aldrig sova om nätterna de första åren, det hördes som de hade stött med en långhalmskärve i väggen. När han en dag stod och tröskade och talade om det för den andre torskemannen, så sade denne: " Då ska du få se att det har gått en skauvej fram". Och så sade han hur Anders B. skulle få bort bullret. Han skulle taga en nav (stort borrh) och så borra i alla fyra hörnen av stuan. Sen skulle han görra en träplugg till var borra och slå i där, så skulle det hjälpa Och det gjorde det också.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27

Spökeri där
en skauvej
gått fram.

Skauve
Alb.
Raflunda
17/8 1929

17/8 1929 as Petter Malin
Vitebro
17/8 1929 as Ola Johansson

Staffansritt.

28

Anders Månsson på nr 4 Raflunda (dog troligen i början av 1900-talet) blev stämd till tinget för att han ridit omkring och sjungit S:t Staffansvisan. Så frågade domaren om han hade ridit St. Stefan. - "Jag, sade Anders Månsson, "Jag har aldrig sett S:t Staffan långt mindre ridit han. Han var stämd för att ha missbrukat Guds namn, ty Staffansvisan var förbjuden. Han fick dock intet straff.

Majvisan började: "All världen skapad av evighet".

3388

Första gången jag var vaktahör var när jag var 5 år gammal. Då var jag gåsahör.

När jag vakta får drev jag ut kl. 5 om mornarna.

"Vutehörar och torskemän de voro de värste till o eda."

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

Skane

Albo

Rallanta

14/8 1929

Oggs Petter Rallanta

Skane

Oggs Olof Rallanta

Bäckholmen. Det var en väschöt som gick omkring med handel. De hade ju ett ställe, som de bodde och åt på sen gick de ut hela dan. Så låg väschöten i stuan, och kl. 5 om mornen kom torskemännen och skulle ha mad, som bestod av en tjock smörmad o en sup. Väschöten låg och tittade på men de åt och det gjorde honom ont att han inte fick något. Så sade han att han skulle gärna tröska dan efter om han fick ote mad. Så bestämdes det att drängen skulle få sova i lugn och ro dan efter och torskemannen skulle komma o väcka väschöten. I stället för att torskemannen brukade börja 2 o 3 på mornen, så kom han kl. 11 på kvällen och väckte väschöten och det var ju mörkt och han skulle sitta opp och gå med. När de då hade tröskat en fasligt lång lid, så undrade väschöten om inte det snart var tid att komma in och få ottemad. Så sade torskemannen, att han fick gå in och se hur mycket kl. var. På samma gång som han gick in och såg på den, så tog han sig en sup och en smörgås och kl. var då

3388

l på natten. När han kom ut igen, så sade han till väschö-
ten, att det snart var tid. Så tröskade de till det var tid
kl. 5. Men sen var det ju drygt fr. 5 och till 8 innan det
var riktigt dag vintertid. Då sade väschöten: "Om det skul-
le bliva dager en gång ännu, som det väl visst aldrig blir,
så må väl fanen tröska för ottemad."

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

31

32

1929
H. Albo
Rafn
H. Albo

Maran lade sig på munnen, så de kunde inte andas. Så snart det var någon annan, som kallade den, vid namn så reste maran ifrån honom. Vad det var för något vet jag inte men jag vet att de inte kunde få opp andan. Marorna var fruntimmer, som blev genom att moren hade krypit genom fölehamm.

De som voro besvärade av maran skulle sätta skorna då att nosarna voro vända från sängen; då skulle det bli svårare för maran att komma till dem.

Min mor skulle ofta tala om ett ordstäv:- Nu kan du vara varulv så länge som jag varit mara.

H. Albo
Rafn
H. Albo

3388

Mot sjukdom. De satte kilar tvärt igenom träet och fläckte
upp det så att de kunde draga ett barn igenom öppningen. På
så sätt botade de sjuka.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—♦—
33

3388

Pysslingar. I Smedjebåken på nr 4, Raflunda, bodde förut
backapysslingar.

Drottningestenen på nr 17, Raflunda. På den har en
drottning stigit till häst. De påstå att man kan se märken
efter foten hos drottningen och hästens fot.

Nålastenen står på nr 12 vid Bränneriet, väster om
vägen. Den har en jättinna haft till synål.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

34

Stens
Alleo
Raflunda
1929

Yr. F. Johansson
Här. Raflunda

Campbell

3388

9

Hjallmar och Hullda.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

35

- 1) På blomsterklädd kulle satt Hjallmar och qvad
om fortidens bragder en gång
Och liljornas stjelkar och rosornas blad
de bugade sig vid hans sång
och fåglarne sutto så tysta på träden
och gyllende axen på gångande säden.
De nigade bifall och vårvindens fläkt
milldt smekte hans panna hans krigiska dräkt.
- 2) Och hela naturen förundrad och skön
och mild i det vestliga skrud
med nyflättad blomkrans och vårmantill grön
nu låg som en lengtande brud.
I glädjens och ärans och kärlekens minne
de hålla sitt färgglas för ynglingens sinne
och hoppet med vingar af gullskiftad glans
ljuft bjödo de honom all sellhet som fans
- 3) Du älskar mig Hullda och jorden mig bär
som rosen på dagg perlans stig
du älskar mig Hullda och sellheten är
ej jorden en flicka med dig
Ty tystnaden tunghet och saknadens smärta
de hitta ej vägarne ner till mitt hjerta
ty är ej naturen en flicka med dig
ett paradys här upå jorden för mig.

- 4) Du älskar mig Hulda och jorden försvan
 för ynglingens tjusande syn
 han såg endast henne såg rodnan som bran
 lik purpurn på snövita hyn
 Han kuste en tår från dess strålande öga
 han tenkte på världen och striden så föga
 Lycksalig han sjönk i den till beddas famn
 och glömde bort ära och rukte och namn.
- 5) O, sviker du mig, O då släcknar min sol
 då brister af ångest mitt bröst
 Då finnes på jorden från pol och till pol
 ej någon som skenker mig tröst
 Dig svär jag o Hjällmar vid himlen som hör mig
 att aldrig dig glömma vart ödet än för dig
 att vara dig trogen i lif och i död
 att ällska dig Hjällmar i lust och i nöd.
- 6) O Hjällmar sad Hulda med ljuv melodier
 och tillslöt hans mun med en kyss
 hur ofta jag sagt dig jag trogen skall bli
 det samma jag svor dig ju nuss
 dig svär jag o Hjällmar vid himlen som hör mig
 att aldrig dig glömma vart ödet än för dig
 och blott för min Hjällmar jag klär mig till brud
 och bryter jag eden så straffar mig Gud.
- 7) Och solen var sjunken och fullmånen log
 så mildt mot vårt älskande par
 kring kullen sin dimslöja aftonnen drog
 men ändå så sutto de kvar
 och moste till olika huddar de vandra
 de svoro nu högt att bli trogna hvarandra
 och Hulda hon lovar att möta sin vän
 vid nästa dagskumning på kullen i gen.

I skumningsstunden
 jag gick åt lunden
 för att träffa lilla vennen
 Det var så herligt uti naturen
 och fåglar qvittra förtjusande.

Inom mitt bröst der är sarg och ängslan
 ty vennen kommer ej som hjertat fengslat
 ja hur jag lengtar och hur jag trengtar
 så kommer du ej min hjertans kär.

Tyst foglar alla en röst jag hörde
 der borta bakom ett träd sig rörde
 dett är min vän som sig sakta smyger
 på blomkled matta i rosenlund.

Stäm upp att sjunga låt fiolen ljuda
 sitt vid min sida jag vill dig bjuda
 hvem har dig hindrat att genast komma
 hvi möter du mig så sent i qvell.

Min far och mor de mig strengt bevaka
 de säga tag dina ord tillbaka
 du får ej giva bort din hand och hjärta
 mot en så fatig flicka som hon är.

Nej mina ord tar jag ej till baka
 för vennen kan jag dock ej försaka
 fast hon är fatig är hon uprigtig
 ock ärlig fattigdom bör ej försmås.

Hör du min sån vill du ej mig lyda
 så får du dig utom dören smyga
 du får ej ärva med syskon dina
 om du ej lyda vill föräldrars råd.

Sk.
lib. hd.
Rafsanäs
1929.

1

3388

Uppt. Arth. Halden
Res. Ola Johansson

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

38

Sjömans visa.

- 1) Med våta ögon ser jag mot böljorna de blå
som rasande och vilda mot klippoväggen slå
ty långt i fjärran är den vän jag har så kär
och jag hans bleka lilja på stranden väntar här.
- 2) Till hösten är jag åter hos dig mitt unga viv
så talte han och slöt mig förtroligt till sitt liv
ty dagarna de gå
och böljorna de slå, men vännen kommer inte hur än
jag längta må.
- 3) Emellan oss är skog och sjö emellan berg och dal
emellan oss är frid och fröjd och även sorg och kval
ty långt
- 4) Ack om jag hade vingar som fågel högt i sky
i denna natt jag skulle till andra länder fly
ty långt - -
- 5) Nu har jag länge väntat nu är min enda tröst
när hjärtat inte längre vill klappa i mitt bröst
och inga dagar gå och inga böljor slå
och jag får träffa vännen i himmelen den blå.

- 1) På landsvägen jag vandrat har i nära sjutton år
ibland var väderleken god ibland var den så svår
jag räknat milarne ihop
lika lätt som sjömans knop
bästa seglingen ändå
då vi på landsvägarne gå
se på stjärnorna de små
under himmelen den blå
hur de nickade så vänligt ner till oss, också.
- 2) Vandring har jag gjort ikring hela jordens rund
och munter har jag varit uti all min levnaads stund
ej min tid jag sovit bort
fast den mig syns varit kort
blev jag ledsen någon gång
jag tar en knäber så lång
så att stjärnorna de små
under himmelen den blå
de bli stora som solar och de dansade också.
- 3) En flicka uti Vimmerby jag trohet svurit har
den har jag på mitt hjärta lagt där får hon stanna
kvar
men jag minns hur stackarn gret
när jag mig ur famnen slet
vart jag vandrar eller går
hon ständigt med mig följa får
se på stjärnorna de små
under himmelen den blå
hur de nickade så vänligt ner till oss också.

- 4) När som jag kommer hem vi till prästen genast gå
då skall han henne fråga då hon vid min sida står
vill du älska detta stöd
skall det ske i lust och nöd
då skall hon skrika till ett ja
så taket lyfts från väggarna
se på stjärnorna de små
under himmelen den blå
hur de nickade så vänligt ner till oss också.
- 5) Om du någon gång skulle komma förbi vårt hus
så se då inn om dörren om mej och mitt krus
när vi riktigt skakat ann
tar vi oss en tår för tannd
gamla minnen tänka på
då vi på landsvägarna gå
se på stjärnorna de små
under himmelen den blå
hur de nickade så vänligt ner till oss också.

- 1) Nu är jag ensam med mitt sorgsna hjerta
Ock skild från den som all min kärlek har,
Hvem skall nu lindra denna bittra smärta,
Och skänka fröjd åt dessa sorgsna dar.
- 2) Om blott din kärlek åter du mig skänkte
Fins ej i denna verd för mig en ven,
Hos dig jag all min fröjd min sellhet tänkte
men nu försvinner äfven äfven den.
- 3) Om någon gång i aftonvindens susning,
Du hör en röst suckar till dig för,
Då är det jag som nämner med förtjusning
Ditt namn och tycker att din röst jag hör.
- 4) Du lemnar mig med tårar i mitt öga,
Och går från mig uti en annans famn
Må Gud i himlen dig en gång belöna
Och låt oss råkas i det sälla land.
- 5) Där får du en gång för din kärlek svara
som du uti ditt falska hjerta har,
Det duger ej att där sig falskt förklara
Ty Gud en evigt rättvis dom där har.
- 6) När allting lif och glädje sellhet andas,
När du bland vänner säkert gläder dig
Då sörger jag och mina suckar blandas,
med minnet af att du är skild från mig
- 7) Denna dag är dyster för mitt sinne
mitt öga uppfyllt utaf sorgsen tår,
Fly dystra tanke fly ifrån mitt minne.
Och glädjens sol för mig ej mer uppgår.

3388

- 8) Farväl min vän farväl du falska flicka,
Ett ömt farväl jag endast ber af dig,
Gud låte dig endast en gång få dricka
Den bittra kalk som du har fyllt åt mig.

Slut

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
42

- 1) När jag var i min ungdomsår
fick jag en sorg så stor,
Den aldrig från mitt hjerta går
på denna verdens jor. trallali
- 2) När andra gossar roar sig
i sina ungdomsår,
får jag i sorgen gräma mig
och fälla mången tår trallali
- 3) När jag var ett och tjugo år,
fick jag en fästemo
hon var så skön och däjelig
hon fyllat sjutton år---
- 4) Hon talte så mång kärlikt ord
allt med sin rosenmun,
men falskhet i hennes hjerta bor,
ty hon var svikeyfull
- 5) När hon hade fått mitt hjerta
och tagit det till sig
Då ville hennes föräldrar
att hon skulle taga mig.
- 6) Men som hon gjorde tvärt emot
tog sig en annan vän,
så får hon nu försvaren gå
intill sin sotesäng.
- 7) Försvaren är hon hvart hon går
för min skull visserlig,
hvart steg hon uppå jorden trör
det aldrig lyckas sig.

- 8) Hvar droppe blod hon i sig har
uti hvar led och lem,
hvert hår hon på sitt hufvud bär
det allt försvaret är.
- 9) Fördömma vill jag ingen,
ty Gud han dömmar mig,
för det jag var en syndare
det vet jag visserlig.
- 10) Men jag skall bedja till min Gud
att han förlåter mig,
därför att jag så barnslig var
och satt min lit till dig.
- 11) Jag liknas vid en slanga
som kryper på ett ris,
han ville sig intränga
emellan bark och ek.
- 12) Sen skall jag fatta mod igen
Och vilja mig en vän,
den jag för alla älskar näst
Gud i himmelen
- 13) Nu slutar jag min visa
och bjuder dig adjö
haf tack för denna gången
du falska fästemo
- 14) Nu slutar jag min visa
och ändrar så min sång
I hjertat är ett dystert qual
ty tiden synes lång.

- 1) Med sorgsen ton jag sjunga vill
om ett förfärligt under
Du som det hör märk noga till
och mins det alla stunder.
I Siball by vid pene strand
i pomeren det väna land
är denna saken hender.
- 2) En fattig bonde bodde där,
och barn han hade många,
som jorde honom stort besvär
Om bröd han nödgas gånga;
Men älsta döttrén af sin far
samt mor och syskon afsked tar
och ger sig bort att tjena.
- 3) Den samma kunde icke sig
sen hon sig sjelf fick råda,
men rusa oförsigtelig
I krops och själavåda,
ty hvad förtjenst hon kunde få,
till prakt och ståt det skulle gå
och till högfärdig lefnad.
- 4) Husbonden sade piga kär
låt sådan högmod falla,
betänkt af hvad för folk du är,
hvad skall man dig väl kalla,
har du till öfvers af din lön
så gif din far det är min bön
han tigger ju sin föda.
- 5) Hon svarad jag är ung och skön,
men granna kläder fela,
hvad vill förslå min lilla lön
om jag med far min delar,

3388

som andra prydde måst jag gå
ej något tar ej något får
men själfver det förtjena.

- 6) En tid derefter hende sig,
att gamle faderen dödde,
då modren som sig ynkelig
på kepp och krycka stödde,
bad dottren som var temlikt rik
till grafven hjälpa fadrens lik,
som Gud det sjelf befaller.
- 7) Hon hade då på fjorton år
sig mycket godt förvarvad
Om hon med högmodsynden svår
Guds gåfver ej fördervat,
hon svarad det går mig ej an,
begrafva huri vill och kan,
jag bör mitt mynt ej skingra.
- 8) Jag bör på nästa marknadsdag
mig nya kläder köpa,
ej höfvar då för mig att jag
dertill om lön skall löpa,
hur jag går klädder var man ser,
stor sak hvad graf man gubbeh ger
ej någon derom sköter.
- 9) Då hennes fru slik hårhet såg,
hon mera christligt tänkte,
barmhärtighet i henne låg,
hon umligt pengar skänkte,
därmed den arma ginnan då
hugsvälad mände genast gå
din döda att begrafva.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

46

- 10) Till faders pigan buden blef
hon därför väl sig prydde,
gaf Gud och dygden skiljobref
men högmodsan den lydde,
dess fru fick henne tvenne bröd
att ge sin mor som led stor nöd,
och sådan hjälp behöfde.
- 11) När hon ett stycke hade gått
och harnese bröden burit
sin frus barmhertighet försmått
på modren heligt svurit,
kom hon den vägen oren var
märk hvarför medel hon då tar
dess nya skor att spara.
- 12) Här fans ej sten, här fans ej spång
på det hon kunde klifva
gå kring jord vägen allt för lång
ej vill hon smutsig blifva
ty legger hon de bröden så,
att hon på dem kan torrskodd gå
men hämden resan steckte.
- 13) Dess fötter fastna genast kvar,
när hon på bröden träder,
på benen hon förgäfves drar,
hon bannas och hon häder,
men som en stor och jorfast sten
Orörlig står och hennes ben
I marken synas fasta.
- 14) När hon sig således strafvet ser
begannte hon att gråta,
af jord och himmel hjälp hon ber,

med bleka kinder våta,
allt folk till kyrkan skulle gå,
så gruflig synd de undra på
och presten det förkunnar.

- 15) Vid slutet messa presten går
att sjelf det under skåda,
hon ser hvad synderskan hon står
och kan sig intet råda,
om hjälp hon tigger hvarje man,
de bjuda till men ingen kan
dess fot från marken röra.
- 16) Den presten rådde henne till,
att allvar bettring göra,
bekenna synden ty då vill
Gud arma syndarn höra
hon ropte då jag usla barn,
har sjelf mig snärt i syndens garn,
förtjensten jag nu lönas.
- 17) Guds ord jag aldrig älskat har
hvad presten sagt föraktadt,
bedröfvadt både mor och far
verldslustar eftertraktadt,
Guds gåfvers missbruk var min lüst
nu mättas jag af qual och pust
och sådant allt med retta.
- 18) I menskor som på mig ser
låt detta eder lära
att man bör Gudi dyrkan ge,
föräldrar bör man ära,
fly högmod som en rot till allt
som görs emot hvad Gud befallt
blin af min ofärdsvisa.

3388

- 19) Knappt kunde hon de sista ord,
med bruten röst framföra,
förän den eljest fasta jord
beganste sig att röra,
hon knäpte då sin hender hop
och sjönk så neder i den grop
som henne strax betäckte.
- 20) O meniskor betänken er,
högfärden låten fara
Och synden hvari honom ser
han är en farlig snara;
låt pigans högfärd
skrämna er,
från synd och stålthet mer
och mer om i vill himlen ärfva.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

49

3388

- 1) Hör du min lilla flicka,
jag sänder dig en sång
förlåt mig att jag frågar,
just nu för första gång trallilala
- 2) Ja vill du med mig binda
de ljuva kärleksband,
O ömmaste min flicka
kom räck då din hand. trallilala
- 3) Ty du i mina tankar
så länge sväfvadt har
hvarthän jag en må vanka
du blir där ständigt kvar.
- 4) Jag ser ditt milda öga
och så din rosenkind
du kunde mig förnöja,
ack om du voro min.
- 5) Snart stundar ljufva sommaren
då fåglen med sin sång,
allt roar sig i verden
med sina nöjen mång.
- 6) Men alle i som fröjdens
i glädje utan tal,
Ert lif kan snart förändras
och bli till sorg och qual.
- 7) Här i den falska värden
hur lett det för sig går,
att för en yngling fela
i sina unga år.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

50

- 8) Det har jag fått erfara
jag glömde bort min Gud,
jag lydde ej förmaningen
jag bröt det sjunde bud.
- 9) Gud hjelpe eder ynglingar
som uppå jorden gå,
glöm icke eder skapare
i edra ungdomsår.
- 10) Bed Gud att han er hjälper,
fortgå den retta stig
så skall du undgå snaran
som legges ut för dig.
- 11) De åkrar felt och ängar
som nu en liten tid,
skörden blomsterfägringar
till menskans nytta frid.
- 12) Snart undergå förändringar
sångfoglen skynda bort,
den, kolna natten länges
och höstens dag blir kort.
- 13) Ja om jag kunde skriva
en enkel sorjesång,
så skulle jag det göra
just nu för första gång.
- 14) Jag sitter innesluten
inom den trånga mur
och får min mat af andra
som foglen i sin bur.

3388

- 15) Snart stundar mörka hösten
med regn och stormig vind,
då blommerna bortvissna
och skörden samlas in.
- 16) Snart äpplet har sin mognad
och löfven falla af,
samt mången vacker flicka
får vila i sin graf.
- 17) Nu slutar jag att skrifva
till dig min lilla vän,
men et upprigtigt hjärta
jag vill dig gifva än.
- 18) Förlåt mig att jag vågar
så här begåva dig
kanske du är trolåvad
jag då lyckönskar dig.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

52

- 1) När qvällen kommer och bjuder hvila
då sköna Anna åt lunden ilar
att möta Allfred i dalens lund
han låfvat komma i qvällens stund.
- 2) Hon var så glad och hon sprang så netter
sin barm hon full med ljusblå blommer setter
vid högra bröstet hon binder fast
med röda bandet en blomsterqvast.
- 3) Uti höga eken där gökens toner,
der lärkan spelar i lindens kroner,
och vinden susar på hvarje blad,
för sköna Anna hon vandrar glad.
- 4) Uti dalen de unga ha stemt sitt möte
där vilar hon sig uti skogens sköte,
Sen går hon längtande dalen om
men ingen Alfred till henne kom.
- 5) Hon går i oro och längtas qvalen,
då hördes ljuda ett skott i dalen,
samt hördes rysligt ett jemmerrop
som trängde fram genom trädens hop.
- 6) Hon går att möta Alfred på vägen
men stannar genast bestört förlägen,
allt som en bild hon förstenad stod
ty Allfred låg der badande i sitt blod.
- 7) Hon frågade men hans röst var bruten
Och kära Allfred säg är du skjuten,
hon dignar neder till blodröd famn
men Allfred viskar blott hennes namn.

- 8) Han vänligt rekte åt henne handen
och sade Anna nu lösas banden
farväl min Anna nu skils vi åt
hon brister ut i en heftig gråt.
- 9) Nu öppna såret ej mera blöder
vid Annas bröst ligger Allfrid döder,
han ligger kalnad vid hennes barm
om hennes lif han lindat har sin arm.
- 10) Vid Allfreds bröst vakar Anna trogen
men mördarn ilar fram ur skogen,
Och ropar sjelf af förskräckelse
jag hafver mördat o ve, o ve.
- 11) Det svåra kan han nu alldrig glöma
han går att Allfred för menskor gömma
Och vender om på den väg han flytt
men laddar först pistol på nytt.
- 12) Pistolen han emot bröstet vender
men Anna fattade nu hans hand
och ropar sjelf med sorgset mod
samt sade blod har flutit nog.
- 13) Af våda skottet sig sjelf aflossar,
att blodet börjar ur såret forssa,
att Bernhard en suck blott hör
vid Allfreds sida nu Anna dör.
- 14) Det sista skottet som mången aktar
det komma menskor från alla traktar
båd små och stora från närmsta by
förskräkta häpna för denna syn.

- 15) Mång flicka domnar och mister modet
då månan klar speglar sig i blodet
Då hördes icke en menslig röst
men vemodsklagan i hvarje bröst.
- 16) Men huru sent upå sena qvällen
blev Benhard förd uti mörka sellen
och smidd i bojer i detta qval
där härskar mörker förutan tal.
- 17) Om dagen gråter han och om nätter,
de bleka kinder han med tårar tvättar,
så går han längtande dagen om
tills änteligen hans dödsdom kom.
- 18) En dag fångvaktaren han berättar
uti morgon Benhard skall du afrettas
bered dig sjelf och beken ditt mord
fören du göms i den kalla jord.
- 19) Ja Benhard svarar och stilla gråter
nu vill jag dö och se Anna åter
ty hon deruppe i englaland
skall ge förlåtelse med sin hand.
- 20) På nästa morgon då Benhard leddes
på afrettsplatsen han faller neder,
en blomsterqvast han i hande höll
och bilan höjden, hans hufvud föll.

3388

- 1) Allt uppå jordens rund,
jag har haft mången stund,
men förnöjder så sellan jag är
för jag har haft mig en ven den jag älskar väl en
men kanhenda vi treffas alldrig mer
- 2) Med mitt sorgklemda bröst,
och mitt modfelleda tröst
Gud är mächtig oss hjälpa förmår
ty han bevarar väl oss på en sällare ort
men omöjligt att kunna dig få.
- 3) Men ack den ljufveliga lott
om jag ägde dig blott
men omöjligt att kunna dig få,
men är du trogen emot mig är jag lyckelig som du
lilla fogel som glad sjunger nu.
- 4) Men var kommer det sig af uppå stormande haf
att jag alldrig så lyckelig kan bli,
jo det är kärlekens eld som uppbrinner i mig
den jag alldrig stäcka förmår
- 5) Men ack den ljufveliga tid
då jag gå fick till dig,
de små stunder jag fick vila i din famn
men nu är tiden förbi
och ensam vill jag bli
men i drömmen där hvilar du hos mig.
- 6) Ja hvem kan undra deruppå
att du håller dig för god
till en yngling så fattig som jag är
ja på din fader eller mor jag ej klaga kan
ty du sjelfver har förnekat mig din hand.

- 1) Ack hör i unga flicker
som nu ogifta går
i kennan verden litet
och mindre kan förstå,
skänk alldrig edert hjerta åt någon falsker ven,
skänk helre det för evigt hos Gud i himmelen.
- 2) När jag mig rett besinnar
hur allt förendrar sig
då börjar mina tårar att rinna
ifrån mig
best glädjen står i blomstring i våra unga bröst
då slutas all vår glädje i sorgens kallna höst.
- 3) Jag längtade som andra
att villja mig en ven
den tänkte jag att älska
näst Gud i himmelen
men för att jag var trogen blev falskheten min lön
den skall en gång belönas så sant Gud hör min bön.
- 4) Den vennen som jag älskade
den hafver jag nu mist,
och får nu ensam sitta
som fogelen på qvist
jag tycker att mitt hjerta vill brista i mitt bröst
ty nu är från mig glyttad all glädje hopp och tröst.
- 5) Låt menniskorna döma
och göra gäck af mig
när dem så litet roar
så låt dem roa sig
jag är en fattig flicka och lefver ensam här
jag ensam och förskuten af den jag hade kär

- 6) Jag nu ej mera ej någon glädjedag
och icke heller hvar till jag har behag
när ungdomen sig samlar och följs till nöjen åt
då sitter ja i ensamhet och lugnar mig med gråt.
- 7) Skall jag då gå och skemmas
för alla som mig ser
ty alla som mig känner
de säkert åt mig ler
se foglarne har nesten hvare de samlar sig
men stäckars jag har ingen som ventar uppå mig.
- 8) Olycklig var den stunden
jag satte tro till dig
ty sen har all min glädje i sorg förvandlat sig
fast icke dig jag glömmar så länge hjertat står
och ej så länge jag här på jorden lefva får.
- 9) Tänk allt hvad jag får lida
för att jag älskat dig
och nu får ingen meniska som kan ge tröst åt mig
så är att söka blommer på torra blomsterträ
och der som ej fins kärlek där följer falskhet med.
- 10) Ren kärlek har ja burit från första stund till dig
men du har varit och otrogen emot mig
men herren skall nog straffa den som otrogen är
och den som sådan falskhet uti sitt hjerta bär.
- 11) Så sök dig då en maka
den bättre är en jag
och låt dig lyckan följa
intill din sista dag
men ett jag dig då beder om du vill lyda mig
gör alldrig mer så illa som du har gjort mot mig.

- 12) Om morgonen då solen uppgår på himmelen
då börjar jag att tänka på dig min falska ven
om qvällen när som andra begifver sig till ro
då önskar jag mig döden och grafven till min bo.
- 13) Nu slutar jag att skrifva
adjö min ven så kär
jag vill ej längre lefva
i sorger och besvär
när jag ej här i tiden fick lof ej bli din brud
farväl vi treffas åter i himmelen hos Gud

3388

- 1) O jag får ej mer i qvällen förtroligt vid din sida gå
hem till det kära och sellä himmet
där som vi fordom voro två
- 2) Borta äro nu de stunder vi tillsammans varit har
då gick timmar som sekunder
blott ett minne ännu står kvar.
- 3) Men hvad är det som kan åtskillja
jag vet säkert du har ällskat mig
jag läste tydligt din hjärtans mening
i blicken därför så trodde jag dig.
- 4) Du är den vakraste bland Sverige gossar
derför så kunde jag dig alldrig få
ty herren gaf oss åtskillda lotter
olika hjertan och äfven så.
- 5) En gång du sanna skall di orden uppå din lefnads fram-
tidsdag.
att ingen ällskat dig på jorden så ömt och troget
så ömt och troget som jag har.
- 6) Så blef nu lycklig i dina dagar
förglöm mig evigt om du kan
på åldersskiften jag ej kan klaga
och lider tåligt så godt jag kan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

60

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- 1) Det var en lördags afton i Januari månad
en färgaredräng som drucknade allt uti Osby sjö
han var så hjärtans glad och allt för honom lekte
han visste ej han gick emot den blekaste död.
- 2) Så gick han ner till stranden och band på sina skrid-
skor
så tänkte han på vennen den han skulle komma till
men gick olyckligt nu han knappast godt en timma
förrän han ligger döder och kall som en sten
- 3) När isen började brista, allt under hans fötter
så började han att ropa och bedja om hjälp
han ropa och han bad han rekte kalla handen
men ingen honom svarade för alla sofva sött.
- 4) Så låg han på sjöbottnen allt intill tredje dagen
då klockan slagit tio då togo de honom upp
de togo honom och buru honom till kyrkogården
der lade de honom neder i den kallaste mull.

61

3388

Härman och Amanda.

- 1) Amanda satt med krans i håren
som ängel mild och som en ros om våren
Härman Härman sin trohet svor
men falskhet uti hans hjärta bor.
- 2) Amanda gånger sig ned till parken
att plocka blommerna uppå marken
och binda kransar det bad han om,
men allt förgäfves han intet kom.
- 3) Amanda satt med de sköna blommer
och tänkte Härman du intet kommer
intill din sida jag nu vill gå
och af de blommer binda kransar små.
- 4) Amanda gånger sig dit han bodde
där fick hon se det hon intet trodde
fär fick hon med sine ögon blå
se sin Härman med en an bortgå.
- 5) Amanda dignar ned till jorden
hon bad så hjärligt med dessa orden
Härman Härman vänd om igen
till din Amanda din trogna vän
- 6) Amanda jag dig ej mera ällskar
jag har en ann som mitt hjärta fångslar
adjö Amanda nu är det slut
jag har en ann som skall bli min brud.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

62

3388

- 7) Härman Härman ditt hårda hjärta
det borde krossas utaf min smärta
glömmer du din Amanda bort
då glömmer Herren dig innan kort..
- 8) Amanda jag din sorg beklagar
men välj en annan om du behagar
adjö Amanda ännu en gång
jag vill ej höra din klagosång
- 9) Härman jag för din hårdhet fasar
du ser förtviflan i hjärtat rasar
likväl kan du från din Amanda gå
din lön af Herren du visst kan få.
- 10) Amanda gifver sig ned till stranden
för att där utsläcka hjärtebranden
Amanda gifver sig på böljan ut
och säger Härman nu är det slut.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

63

3388

- 1) En visa vill jag sjunga
om et förfärligt mord
som nyligen har timat
allt uppe uti nord
en nittonårig yngling
som trofast kärlek fått
till en utvalder flicka
har detta mord begått.
- 2) Han ärlig och beskedlig
och redligt sig uppfört
och något ondt om honom
man aldrig hade hört
han liksom alla andra
en flicka hade kär
och ömt han henne älskat
som ungdom alltid plär.
- 3) Men när han fick erfara
att hon otrogen var
och att det blott var falskhet
hon i sitt hjärta bär
och sellan nu för tiden
bland flicker finnes en
som under alla skiften förblir en trofast ven.
- 4) I jupa kärlekstankar
en afton han utgick
och sig med kammerater
ett muntert sellskap fick
hvar flicka di besökte
från gård till gård
di går och sig med kammerater
ett muntert sellskap får.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

64

- 5) Och när han kom till lilla vennen
slapp han intet in
då börjar han att svärja
med ett förbittrad sinn
du skall ju läsa upp
och inn skall jag gå
blott jag får se
hvem du har hos dig inne.
- 6) Så bröt han upp den dörren
och inn i rummet går
och i en främlings armar
sin ven han skåda får
så går han uppå jorden
och sig en yxa får
och med två hugg så hårda
han mördat båda båda två
när mordet var begånget
hans samvet vakna upp
såg han att i fördärvet han störta själ och kropp
- 7) Så tog han sig en krita
och skref uppå ett bord
som där stod uti rummet
till afske dessa ord
Jag bäfvar då jag tänker på min gerningsvår
men ro och frid jag alldrig i denna världen får.
- 8) Jag vill ej längre lefva
min vänn nu döder är
adjö med eder alla
nu har jag ingen kär
min siste suck jag njuter
om några ögonblick
ack om i himmelriket
min vän jag skåda fick.

3388

- 9) Så går han ned till hafvet
som dervid nära låg
och i dess djup sig kastar
han finner döden där
med sammanknäppta hender
man honom igenfann
den sorg föräldrar fingo
men lätt begripa kan.
- 10) Kom ynglingar kom vänner
kom lären härutaf
att han vid pappe sida
en så förtidig graf
en vänn som han hade utvalt
sitt hela hjärta gaf
och in i bleka döden
städs trogen henne var.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

66

3388

- 1) Det hände sig en afton sen vinden var god,
en sjöman han seglar så käckt upp i nord.
- 2) När fem månaders tid voro gångna förbi
så börjar den flickan att blekna på kind.
- 3) När ni månaders tid voro gångna förbi
så kommer den sjömannen him så sent om en qväll.
- 4) Sjömannen tog flickan och gaf henne en bok
och hör du min sjöna flicka var du är blifven tjock.
- 5) Ack här du min sjömansgosse ditt är ju intet så
det är ju en fetma som mig är kommen på.
- 6) Sjömannen och flickan till sängs skulle gå
så kommer der en sjukdom så hastigt uppå.
- 7) Der gick bud efter doktoren, doktoren kom der,
han skulle undersöka hvad sjukdom det var.
- 8) Doktoren han hvisakde till sjömannen så tyst
att flickan blir väl bättre när som hon blir förlöst.
- 9) Der gick bud efter barnmorskan mor vendell kom der
hon födde en son och han skall heta Per.
- 10) Ack här i raska gossar både stora och små
sätten alldrig eder kärlek till flickerna så.
- 11) Sjömannen och flickan till bords skulle gå
då kommer der en sjukdom så hastigt uppå.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

67

- 1) Du är den förste jag handen har gifvet
du är den förste som blifva skall min,
så länge som herren förlänar mig lifvet
så länge går du alldrig ur tankar och sinn,
det alldrig skall ske evad du mig ser,
att jag kunde gifva mitt hjärta åt fler.
- 2) Den första gång jag dina ögon mände skåda
och jag i ditt hjärta min trofaste ven
jag rekte dig handen för äran och lifvet
att du uti verden ej svika skulle mig
Så räck mig din hand, slit ej detta band
som nu har blidt knutit med kärlekens band.
- 3) En slaktaremans dotter den flickan mände vara
en Styrman från Frankrike var hennes ven,
han låg uppå reddan och skulle bortfara
han ämnade ej mer att komma igen,
från skippet han såg henne på stranden att gå
der hon så hjärtligen gråta mände då.
- 4) I norge vi ankra och det var på reddan
Tullboden krarerade vi och seglen gordes fast
Vi lossade lasten och skyndade sedan
att träffa vår ven och vår flicka i hast.
vi fyra man sprang ner med julen på strand
vi tänkte att vara välkomna i land.
- 5) När jag kom på landet fick jag se en flicka
På reddan att stanna och ensam hon var
mig syntes att hon var den sellsamma flicka
som jag uti verden så ömt hade kär,
jag fick mig derhän der såg jag min ven,
den jag hade gifvet mitt hjerta hän.

3388

- 6) Med smilande blickar jag helsade henne
med smilande facktor hon helsar igen.
En ring af min finger jag henne ville gifva
hon tackade och sade nu har jag en ven,
men res res du din väg jag ällskar dig ej.
jag länge hafver ventat men nu säger jag nej.
- 7) Jag trodde då alldrig min sötaste flicka
att du uti verden skulle blifva förledd
jag trodde då alldrig min sötaste flicka
att du uti verden så svika skulle mig
men jag får mig väl en ven den jag ällskar igen
Om lyckan i verden ville föra mig him.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

69

- 1) Säg hör du lille påge med ditt gullgula hår
säg mig hvarför du så tankefull går
känner du Amor den vänlige gud,
hafver ditt hjärta hans talande bud.
- 2) Nyligen från presten jag smyckad som brud
vände mitt hjärta till himmelens gud
min moder hon kallar mig ännu sitt barn,
men amor hon kallar mig ett lätsinnigt skorm.
- 3) Om jag nu lefver till nestkommande vår
då går jag in i mitt tjugonde år,
pige vill du vara allrakärasten min,
glad vill jag vara husbonden din.
- 4) Dräng du är tosig det går intet an,
du är för ung till att kallas min man,
hvar får vi födan och hvar skall vi bo,
hur kan jag trygg på den karlen väl tro.
- 5) Så gå vi uti guds fria natur,
sjunga med foglarna himmelens lof,
bygga oss hydder af gren och af moss
det är ju nog för vår kärlek och oss.
- 6) Blifva vi hungriga så plocka vi bär
och så skall vi lefva så ljufliga där,
sjunga och dansa båd morgon och qväll
O, du skall blifva lycklig och säll.

3388

- 1) Se stjernerna på himmelen di vandra af och an
som du och jag min lille ven
liksom den öma kärleken
som vi begynnad har
- 2) Mins du hvad du låfte då,
när som vi gick till strand,
du låfte du skulle bli min ven
min ven nu sviker du mig igen du har en annan kär.
- 3) Nu är jag likt ett villse får som uti skogen går,
för jag har varken far eller mor
som mig trösta kan ett enda ord
på denna världens jord.
- 4) Tro intet du jag krusar dig
fast du är rik och stolt
du fröjdas af din rikedom
jag glädes med min fattigdom Gud har oss lika kär
- 5) Ajö farväl med dig min ven med dig min lille ven,
ajö farväl med dig min ven
vi treffas väl en gång igen
hos Gud i himmelen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

71

3388

- 1) Nu skall jag bort att resa,
långt bort till främmand land
nu får jag afsked taga
och recka er min hand,
Farväl nu mina vänner
som menat mig så väl
nu får jag afsked taga
och bjuda er farväl.
- 2) Jag är en fattig gosse
blott ett och tjugo år,
som nu skall ut att vandra
uti en verld så svår,
der ingen reckor handen
och seger kom till mig
och ensam får jag vandra
den törnbeströdda stig.
- 3) Jag haft en huldan fader
han hållet om mig vård,
nu är han redan döder
och lagder uppå bår
Nu får jag stå vid grafven
och fälla sorgsen tår
och ensam får jag vandra
liksom ett villat får.
- 4) Jag ällskat har en flicka
uti min ungdoms lif
den flickan var ej trogen
hon har ju bortglömt mig,
hon har från mig bortröfvat
all glädje och all fröjd
jag önskar att jag i grafven nedergömd.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

72

- 5) Vi knöto vänskapsbanden
vi knöt dem ganska hårdt
vi lofvade hvarandra
att aldrig skilljas åt
men just som det var knutit
så löstes det igen
och jag blef då bedragen
utaf min lilla vän.
- 6) Den flickan var som lilljan
uti sin fägring skön
hon blommade så härligt
för mina ögon blå,
men i sin bästa fägring
så falla bladen af
och jag kan inte finna
en sådan älskling mer.
- 7) Jag var så full af oro
som lilljan i grön hamn,
som drifves ut af vinden
allt bort till fjerran strand
där inte finnes hvila
uppå dess vilda haf
och stendigt får jag qvida
till dess jag läggs i graf.

3388

- 1) En midsommarsafton åt lunden jag gick
en så vacker flicka jag der skåda fick
men alldrig i värden jag någonsin har
sitt vackrare flicka än denna hon var.
- 2) Som purpur så röda det var hennes kind
hon blickade hän mot den sväfvande vind
små tinnrande ögon som stjernerna klar
och snöhvita händer som sällhet hon bar.
- 3) Gossenhan sade kom gif mig en kyss
vi hörde hur foglarne de gjorde nyss
de lekte de smekte de lärde oss ju
hur vi skulle göra hvad säger du nu.
- 4) Flickan hon sade en kyss jag dig ger
jag kan dig ej neka när du derom ber
men om du begär något annat af mig
så dröjer jag visst icke längre hos dig.
- 5) Gossen han sade det vore en tröst
om jag finge trycka dig inntill mitt bröst
Ack klappande Hjerta af dig jag begär
för då kan man finna att du har mig kär.
- 6) Nu slutar jag min visa med en darrande röst
jag finner ej styrka ej mod i mitt bröst
men flickan den sköna den glömmar jag ej
tro alldrig i värden att jag sviker dig.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

74

3388

En ny Sjömansvisa.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

75

- 1) Det var en ung sjöman,
från Dalarne hon kom
han friade till en jungfru
skön Serlin hette hon.
Hennes tankar var finmodiga,
hennes hjerta det var stolt,
när hon sina ögon fästade
uppå en ung sjöman.
- 2) Skön Serlin skön Serlin,
skön Serlin, sade han,
Ditt unga falska hjerta
har satt mitt lif i brand,
Men om ditt falska hjerta
en gång skulle ändra sig,
så får du en gång svara
för hvad du har gjort mot mig.
- 3) Nej aldrig för dig,
ej heller för nån ann
ty jag har ällskat dig
mer än nånsin jag kan.
Håll opp med din innbillning,
håll opp nu med den orsak,
Tro aldrig, aldrig att jag gifter mig
med någon sjömatros.
- 4) När sju år hvar framgångna
framgångna rundtom kring,
då faller lilla Serlin
i febersjukdom in
Den sjukdomen var blandad
med kärlek och stor sorg,

Hon kom ihåg en rask sjöman
hon en gång svarat nej.

- 5) Sen tager hon af fingret
guldringen en, två tre.
Tag dem du stolte sjöman
till en åminnelse.
Jag får ej längre lefva
jag får dig aldrig se,
Nu lägges jag i grafven,
i grafven blott för dig.
- 6) Adjö min hulde fader,
adjö min hulda mor,
Adjö min hulda syster
och så min lille bror.
Adjö till hvarje sjöman
som har ett hurtigt mod,
som våga vill sitt unga lif
på sjö och saltan flod.
- 7) När åtta år hvar gångna
då Serlin döder var,
stod åtta raska sjömän
omkring Serlins graf.
Härunder hvilar Serlin,
som har varit min,
nu hvila hon i grafven blott för mig.

3388

- 1) Herr Peder han gångar sig i kammaren ut,
han kammar och krusar upp sitt hår,
sen gångar han sig inn till fostermodren sin
och frågade hvad död han skulle få.
- 2) Ja inte skall du dö uppå sotsängen din,
ej heller blifva slagen utikrig
men akta dig väl för böljerna di blå
att da inte förkorta ditt lif.
- 3) Ja du skall bygga skepp utaf lättaste kork
och mest utaf hvalfiskaben
och hvimplarna de skola vara utaf rödaste guld
och flagerna de likaså.
- 5) Kaptenen han var en förståndiger man
han talade förståndiga ord
han sade låt oss kasta en guldtärning öfver bord
och få se hvem den största synd har gjort.
- 6) Den förste guldtärningen på sorgebordet rann
emellan di skipparemän,
så lätten föll på Peder och den föll för förste gång
vår ällsklige konungason.
- 7) Den andre guldtärningen på sörgebordet rann
emellan di skipparemän,
så lotten föll på Peder och den föll för ander gång
vår ällskelige konungason.
- 8) Den tredje guldtärningen på sörjebordet rann
emellan di skipparemän,
så lotten föll på peder och den föll för tredje gång
vår ällskelige konungason.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

77

- 9) Således är det jag som den störste synd har gjort
så bekänner jag denna så här
tre kyrkor har jag röfvat
och tre kloster har jag brändt
två vackra flickor har jag narrat och skämt.
- 10) Om någon utaf eder skulle komma i land
och min fostermoder frågar efter mig,
säg henne att jag hvilar uti främmande land
och har både trefligt och gott.
- 11) Om någon utaf eder skulle komma i land
och min fosterfader frågar efter mig
säg honom att jag hvilar uti evighetsqval
bed honom att han bettrar sig då.
- 12) Om någon utaf eder skulle komma i land
och min fästnö hon frågar efter mig
säg henne att jag hvilar under böljerna di blå
säg henne att hon gifta sig får.
- 13) Sen togo di herr Peder i hans fagergula hår
och hyfvade honom uti sjön
när herr Peder hörjade sjunka började skippet på att gå
och sväjjade på böljerna de blå.
- 14) Men när di hade seglat en 400 mil
så började skippet till att stå,
då bad han till sin Gud
till sin far i himmelen
om hjälp om han detta kunde få.

3388

Petter Jönssons resa till Amerika.

- 1) Och Petter Jönsson han såg i "fäderneslandet"
att embetsmännen förstört det nordiska landet.
Då blef han ledsen och tänkte: jäkeln annamma.
jag tror jag kilar min väg och det med detsamma.
- 2) Han tog sin plunta och stoppad matsäck i kistan,
Och af polisen hans namn blef uppsat på listan
ur venstra ögat han strök bort tåren med vanten,
tog Gud i hågen och gaf sig ut på Atlanten.
- 3) Han ville bort till det stora landet i vester
Der ingen kung fins och inga kitsliga prester
Der man får sofva och äta fläsk och potatis
och sen med flottet kan smörja stöflarne gratis.
- 4) Der ingen länsman törs stötta bonden för pannan
och renadt brännvin kan fås för sex styver kannan.
Der mera pengar fins än läppor i Trosa
dit ville Petter och dit styrde han sin kosa.
- 5) På skeppet stod han och liksom höll sig för magen,
för ty hans själ var af mycken ångest betagen.
Det stod ej till att gå med och lägga sig heller
Ty stormen blåser som bara hin när det gäller.
- 6) Ett gudslån(om man ej räknar stek och limpa)
Han ej fått i sig och våt var han som en simpa.
Uti sitt förskinn han utgöt hela sin suckan
och snyfta bittert ack, den som vore vid luckan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

79

3388

- 7) I våta byxor, han stod vid masten och lipa
Det var så kallt så, att magen började knipa.
Då kom en båtsman, tog Petter Jönsson i nacken
och som en hundvalp han slängde ner en på backen.
- 8) Där låg nu Petter och vattnet svalpade om en
och sjelf han trodde, hans sista timma var kommen
Men båtsman skratta och ropte i hans öra:
"Vad tusan hade du på galejan att göra?"
- 9) Men stormen tystna och solen sken öfver skutan
Då vakna Petter och trilla ner i kajutan.
Han tog en långsup, tog två, kröp ner under täcket
och på tre veckor han sen ej syntes på däck.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

80

3388

Förste gång guldtärningen på sörgebordet sprang
då föll denna så här, den föll på peder och den
föll för första gång vår älskelige konungason.

Andra gång guldtärningen på sörjebordet sprang
då föll denna så här den föll på peder och den föll
för andre gång vår älskelige Konungason.

Tredje gång guldtärningen på sörjebordet sprang
då föll denna så här, den föll på Peder och den
föll för tredje gång vår älskelige konungason.

Hvar och en som veta vill hvem som denna boken hörer
han detta veta får ty namnet härunder tecknat står.
till

Per Persson

Östra Tommarp.

1880

Det förflutna kommer alldrig åter du sälla tid hur kan
jag glömma dig fåfängt jag den snabba blick begråter
ty den evig evigt flytt från mig.
Nog mins du de många sellu stunder som vi hos hvarandra
njutit har du sade då att himlen gjorde under om vi
ej finge bli ett äkta par.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

81